

Gamle Danse
fra Fyn og Øerne

Udgivet af Foreningen til Folkedansens Fremme
Samlet og beskrevet af Fru Ane Marie Kjellerup, Nyborg

Tre Ting.

Midtfyn.

♩ = 112.

Musik.

Forklaring.

- Opstilling: Parvis med alm. Fatning.
1-4	a) 8 Vippetrin (beg. med Hop paa forreste Fod, medens bageste med et rask Kast føres ud til Siden).
5-8	4 Polkatrin rundt.
9-16	Gentages.
1-2	b) Forreste Fod sættes frem med Hælen i Gulvet, tilbage med Taaspidsen i Gulvet, igen frem og tilbage,
3-4	bageste Fod sættes tilbage med Hælen i Gulvet, igen frem bag forreste med Taaspidsen i Gulvet, og der slutes med 3 smaa Appeller, beg. med bageste.
5-8	4 Polkatrin rundt.
9-16	Gentages.
1-4	c) Danserne har nu Front mod hinanden og der »smedes«:
1 Klap i egne Hænder — dernæst i hinandens højre —
i egne — i hinandens venstre — i egne — i begge hinandens
— 3 Klap i egne.
5-8	4 Polkatrin rundt.
9-16	Gentages.
- Dansen fortsættes efter Behag.

De tre Ting fra Fyn

I folkedansernes hæfte "Gamle Danse fra Fyn og øerne" står dansen "Tre Ting". Hæftet blev udgivet i 1933 på baggrund af indsamling af Ane Marie Kjellerup, kaldet Hyldemor. Da jeg i 1980 begyndte i Fynboerne bemærkede jeg, at man spillede en lidt anderledes slutning (se "Om traditionel fynsk dansemusik" side 57). Da jeg nogle år senere fik lejlighed til at kopiere Ane Marie Kjellerups nodesamling, viser det sig, at melodien ikke findes der. Jeg opdagede, at bortset fra de første tre toner, som kunne lyde godt som tungestød på en trompet, er det melodien "Rullen går" (det er *ikke* den samme som "Vi la'r rullen gå"). Titlen forklarer vippetrinnene i første gennemspilning. I hæftet "Gamle Danse fra Lolland=Falster" findes den som "Rullen" og her bruger man også bruger vippetrin.

473

Gamle Danse fra Lolland=Falster

Udgivet af
Foreningen til Folkedansens Fremme

Rullen (Nørre Radsted)

$\text{♩} = 112$
Sideløbs-Vippetrin

1 2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15 16

Opstilling: Parvis med alm. fatning.

Trin: Sideløbstrin, vippetrin og polkatrin.

1 - 2	a) Parret danser 4 sideløbstrin i danseretningen.
3 - 4	4 vippetrin begyndende med hop på bageste fod.
5 - 6	Parret danser 4 sideløbstrin mod danseretningen.
7 - 8	4 vippetrin begyndende med hop på forreste fod.
9 - 16	b) 8 polkatrin ret om i danseretningen.
- Dansen fortsættes efter behag.

Melodien er fra 1849, og nogle år senere udgav Adolf v. d. Recke en tekst til melodien på 6 vers. Visen har underteksten: "Rullewise, som kan synges af Piger og Karle naar de rulle."

Rullen gaae.

Jeg synes den Rulle gaaer saa trang,

:|: Rullen gaae :|:

Saa lad os nu faae en lystig Sang!

:|: Rullen gaae :|:

Syng engang! Jeg syntes saa kjønt om

Visen Du sang forleden om Brøndum.

:|: Rullen gaae :|:

Saa skal Du see hvor Rullen gaaer.

Og kjender Du Brøndums Dampbrænderi

:|: Rullen gaae :|:

Der kan jeg slet inte komme forbi,

:|: Rullen gaae :|:

Ja kjender Du hans Aqvavit den fine,

Saa kjender Du ikke til Mavepine;

:|: Rullen gaae :|:

Saa skal Du see hvor Rullen gaaer.

Min Kone sender mig tidt med en Spand,

:|: Rullen gaae :|:

At hente hos Brøndum det varme Vand;

:|: Rullen gaae :|:

Spanden blier fuld — men blev jeg det Samme

Saa fik jeg nok Prygl af min Madame;

:|: Rullen gaae :|:

Saa skal Du see hvor Rullen gaaer.

„Nei, syng mig heller de gamle Ord —
:|: Rullen gaae :|:
De kradser bedre som jeg troer —"
:|: Rullen gaae :|:
„Ja! men see denne Sang er trykket,
Og den er ei heller saa pukkelrygget" —
:|: Rullen gaae :|:
Saa skal Du see hvor Rullen gaaer.

„Armeen ligger derovre paa Als
:|: Rullen gaae :|:
Og Du staner her i en Kjælderhals".
:|: Rullen gaae :|:
„Jeg staaer ei længer i Rullen, Rikke!
For stod jeg deri — saa kunde jo ikke
:|: Rullen gaae :|:
Saa kunde ikke Rullen gaae.

Hiv op! — Nu synge vi alle Mand:
:|: Rullen gaae :|:
Rask over Stok og Stene kan
:|: Rullen gaae :|:
Vi raabe Hurra med vældigt Bulder,
For Land- og for Sø- og for Kjælder-Ruller
:|: Rullen gaae :|:
Saa skal Du see hvor Rullen gaaer.

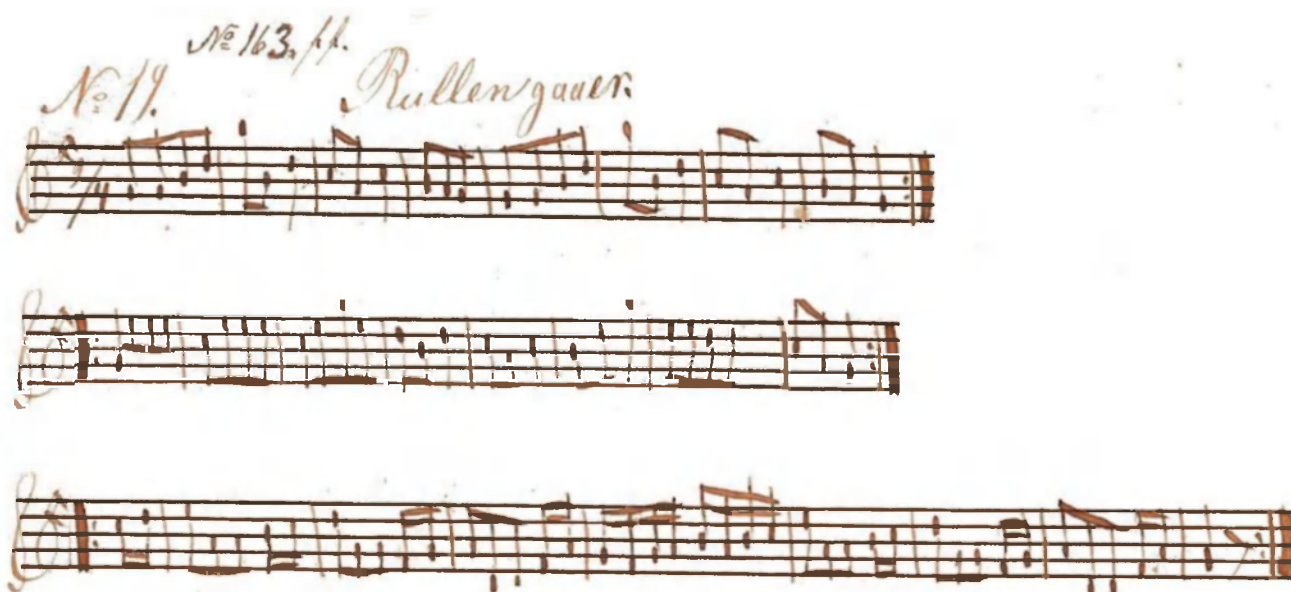
Melodien har også været brugt til skillingsviser, og det er ikke den eneste dansemelodi, som har sådan en fortid.

Nu hedder dansen jo "Tre Ting" og til første gennemspilning bruger man som nævnt vippetrin. Til anden gennemspilning bruger man hæl-og-tå og i tredje gennemspilning smeder man. Melodien skal altså spilles tre gange igennem til én gennemdansning. Det har jeg altid syntes var lidt underligt.

Men for nylig lånte jeg en Hindsholm-nodebog som er skrevet af Hans Olsen i 1800-tallet. Heri var "Rullen gaar" og i tre repriser, hvor hver reprise skal gentages. Ved én gennemspilning af melodien kommer man altså hele dansen igennem. Det virker logisk på mig! Jeg gætter på at det er den melodi, der har hørt til dansen. Når de fleste noder kun har to repriser, der ikke gentages, skyldes det formodentlig at det er den del, der er brugt til sang-teksterne og derfor huskes bedst.

Nu er jeg spændt på om musikerne har lyst til at ændre deres vante måde at spille melodien på efter tredje reprise er dukket op.

Tage Aabech

fra nodebog af Hans Olsen - Hindsholm o. 1880